

Møde i Privatarkivudvalget, 8. april 2021

Referent:
DSLW

Dato:
08-04-2021

Deltagere fra Rigsarkivet:

Anne-Sofie Jensen (ASJ), Kirsten Villadsen Kristmar (KVK), Mette Hall-Andersen (MHA), Ditte Sofie Louw Wiberg (DSLW)

Journalnummer:
19/17418

Eksterne deltagere:

Birgit N. Henriksen (BNH), Det Kgl. Bibliotek, Birgitte Thomsen (BT), SLA, Jesper Thomassen (JET), Det Danske Udvandrerarkiv, Jørgen Thomsen (JT), SLA, Peter Damgaard (PD), ODA, Ulla Kjær (UK), Nationalmuseet, Ulrich Flaskager Hansen (UFH), Arbejdermuseets Bibliotek og Arkiv

Side:
1/5

Fraværende:

Valdemar Hedelykke Gramby, SLKS

Sted: Online

1. Velkomst v/Anne-Sofie Jensen, RA

ASJ bød velkommen.

2. Status – bordet rundt

BNH (Det Kgl. Bibliotek, KB) indledte bordrunden og fortalte, at det gik fremad på den digitale front hos KB. KB er ved at udarbejde en indsamlingspolitik og -strategi bl.a. for privatarkiverne. Konverteringen af forskellige formater (spolebånd, cd'er, disketter m.m.) i forbindelse med en del digitalisering af lyd og video vil blive foretaget i Belgien. KB oplever nu, at Transkribus er så stabil, at programmet på 1900-tals håndskrifter kun har en fejlrate på ned til 0,6%. Ift. coronaindsamlingen vil der blive foretaget en selektiv indsamling til Netarkivet, hvor det efterfølgende vurderes, om afleveringen er repræsentativ. BNH berettede desuden, at der i øjeblikket bruges mange ressourcer på flytning af bibliotekets arkiver fra Slotsholmen og Kalvebod Brygge.



BNH fortalte endvidere, at KB har kørt et interessant pilotprojekt med Alexandra Instituttet, der henvendte sig med interesse for kort- og billedsamlingen ift. brug af AI og Deep Learning. Der kigges bl.a. på Topografisk samling, hvor der – jf. ophavsretten – ikke må publiceres, uden at det skrives ind, hvem der har retten til billedet. Fotografnavnet står på bagsiden af billederne, og det undersøges, om man ved hjælp af visual computing kan afkode fotografnavnet fra bagsiden af billederne, hvilket ville kunne spare mange ressourcer. KB's postkortsamling skal publiceres og her digitaliseres også både forside og bagside.

Sidenummer:
2/5

JET (Det Danske Udvandrerarkiv) fortalte, at Udvandrerarkivet arbejder på indsamling af privatarkiver i arbejdet med Multi-Aalborg projektet, der fortæller indvandrernes historie i Aalborg i samarbejde med Aalborg Universitet. Projektet omfatter de 10 største indvandrergrupper i Aalborg og består af livshistorier fortalt i interviews. Datamaterialet bliver afleveret til arkivet. Der var et lignende projekt for 10 år siden, så man er ved at have lavet en kontinuerlig samling, der har gode fremtidsperspektiver.

BT og JT (Sammenslutningen af landsarkiver, SLA): JT fortalte, at der er underskrevet en aftale mellem Kulturarvsinstitutionerne og VISTA. Aftalen er næsten status quo, da den eneste ændring består i, hvordan man skal opgøre publiceringen af billeder. Publiceringen af billeder er vokset med 40%. JT berettede desuden, at der blev afholdt et årsmøde for SLA under den delvise nedlukning med 15 deltagere til stede og 50 online deltagere. Det har ikke været muligt at afholde kurser, men oplægsholderne har i stedet bidraget til medlemsbladet. Årets pulje fra Veluxfonden på 700.000 kr. er i år rettet mod større strategiske projekter, hvor der bevilges op til 100.000 kr. pr projekt. Der er indkommet for 1,1 mio. kr. ansøgninger. SLA er i gang med den årlige kulturstatistik, hvor der indsamles data. Der er nogle, der ikke svarer på spørgeskemaet, da det pga. corona er bl.a. svært at komme i nærheden af arkivalier. Det er SLA's opfattelse, at medlemmerne har håndteret corona-situationen særdeles forskelligt.

PD (Organisationen for Danske Arkiver, ODA) fortalte, at der ikke var så meget nyt fra ODA's side. Der er indgået en ny model for transkribus for konsortiet, hvor medlemmer kan få transkriberet et vist antal sider via retrodigitalisering.dk. Derudover efterspurgte ODA en fællesdatabase over fotografer for at få information ift. ophavsretslige spørgsmål.

BNH bemærkede, at KB håber at kunne udvikle et værktøj til dette internt, og dernæst er at lave et API, så andre kulturinstitutioner kan bruge registret. Til dette formål er det ambitionen at lave en infrastruktur i samarbejde med Alexandra Instituttet, hvilket vil kræve fondsstøtte. Derfor



kunne det være meget givtigt at få et bredere projekt med flere, så fondsansøgningen kan få et større format.

Sidenummer:
3/5

UFH (Arbejdermuseets Bibliotek og Arkiv, ABA) fortalte, at museet og arkivet er lukket ned på grund af corona, og mange aktiviteter er derfor indstillede. ABA arbejder dog på udstillingen "Aktivist". Derudover igangsættes en retrodigitalisering af Socialdemokratiets forhandlingsprotokoller i anledning af Socialdemokratiets 150 års jubilæum, men dette projekt er fortsat i sin spæde begyndelse.

UK (Nationalmuseet, NATMUS) fortalte, at den hollandske digitalisering af Bondearkivet er et godt materiale og fungerer til alles tilfredsstillelse. NATMUS' projekt om at forbinde billedsamlingen med et landkort er blevet afsluttet, og man kan nu søge på specifikke steder. Der er dog stadig 100.000 billeder, der skal lokaliseres, hvilket NATMUS beder brugerne om hjælp til. Der er i øjeblikket stor interesse fra brugerne ift. aflevering af genstande.

MHA (Rigsarkivet, RA) fortalte, at RA på privatarkivområdet har indgået aftaler om aflevering af ESDH-systemer fra Realdania, Lægeforeningen og Dansk Erhverv. Det er tydeligt, at de private arkiver har data i flere forskellige formater ift. de offentlige arkiver. Dette kan gøre det svært at få arkivalierne ind. Derudover er der kommet en flere store papirarkiver ind bl.a. fra Kommunernes Landsforening. MHA kunne derudover fortælle, at afleveringen af Riffelsyndikatet er færdiggjort, og at RA har kig på forskellige samarbejder herunder med Forsorgsmuseet i Svendborgs indsamling af private personers oplevelser af det offentlige, samt med Falck der i forbindelse med salg af en bygning gerne vil af med 450 meter arkivalier samt en større billedsamling.

ASJ (Rigsarkivet, RA) orienterede om implementeringen af egenacesordningen i RA. Ordningen har d.d. modtaget omkring 8.000 ansøgninger. For at håndtere efterspørgslen har mange af RA's medarbejdere, der ikke kan løse deres opgaver under hjemsendelsen, hjulpet til, og der er retrodigitalisering i gang, der gør arbejdet lettere. Det er oplevelsen, at de fleste af ansøgningerne går ind via Rigsarkivet, selvom det søgte materiale befinder sig andetsteds.



3. Status på virkeliggørelse af nationalstrategien for private arkivalier v/ Kirsten Villadsen Kristmar (KVK), RA

Sidenummer:
4/5

KVK berettede om status, hvor det er tydeligt, at corona tog dagsordenen på flere planer, og at der ikke er sket meget ift. det fælles initiativ. Spørgsmålet er fortsat, i hvor høj grad en offentlig institution kan hjælpe private institutioner med at bevare deres arkiver. KVK adspurgte udvalget, om klimaprojektet skulle genoptages. Der var bred enighed i udvalget om at genoptage Klimaindsamling som et fælles initiativ i udvalget. BNH bemærkede dog, at det vil ikke give mening at have specifikt fokus på klima for KB, men at det for dem skal bringes ind i konteksten af Netarkivet. Coronatemaet er i højere grad på KB's folkeminder, og hvad gør folk i krisetider. Det blev besluttet at tegne konturerne af nyt initiativ om klimadagsordenen på næste møde. Forinden genbesøges drøftelser fra forrige møde.

4. Projekt med FH om aflevering af ESDH v/ABA

UFH berettede om et pilotprojekt i et samarbejde mellem ABA, RA og Fagforbundets Hovedorganisation (FH) der snart igangsættes. ABA har fået FH's fulde tilkendegivelse af, at de medvirker i projektet om aflevering af deres ESDH-system. Projektet kører, som det var planlagt, og der udarbejdes en rapport om, hvilken løsningsmodel der er den optimale. MHA fortalte videre, at det er afgørende for FH, hvilke muligheder de har for at få adgang til materialet igen. De næste skridt er, at der kommer styr på dokumentationen, så der kan laves en arkivversion. Derefter laves et analysearbejde, så man kan finde den rigtige løsningsmodel. Det er ambitionen, at øvrige privatarkiver med lignende udfordringer skal kunne finde inspiration i pilotprojektets endelige rapport og løsningsmodel.

5. Status af coronaindsamlingen I v/RA

MHA orienterede om status, hvor Det Grønne Museum nu deltager med Rune Clausen, der har taget billeder fra alle minkfarme. Der er nedsat et underudvalg, der kigger nærmere på dette. RA er fortsat i gang med indsamlingen, og det er erfaringen, at der først løber noget ind, når det annonceres på de sociale medier.

6. Status på coronaindsamlingen II v/RA

MHA orienterede om status på del II, der for det meste er foregået i regi af RA. Der kan ikke tages videoer med Zoologisk Have pga. corona. Zoo



havde ellers havde indvilget i at fortælle om livet i under nedlukningen. Det er derudover planen, at der skal laves et udvalg af virksomheder. Hvilke virksomheder vokser, hvilke virksomheder skrumper.

Sidenummer:
5/5

MHA fortalte, at der har været kigget på Netarkivet, og at der bliver skrevet overraskende lidt om corona på virksomhedernes hjemmesider.

7. Eventuelt

PD bemærkede, at ODA ser store perspektiver i en fælles fotografdatabase. Derudover anbefalede han at kontakte Arkibas ift. Falckarkivet. I Arkibas ligger en crowdsourcing-funktion, der kunne være nyttig i denne sammenhæng.

UFH spurgte til status ift. ny arkivlov. ASJ (RA) svarede, at der i øjeblikket ikke er meget plads til at få arkivloven på det politiske tegnebræt i departementet. Der blev udtrykt et generelt ønske fra udvalget om at blive inddraget i en eventuel kommission i arkivlovsarbejdet.

JT orienterede om, at SLA har henvendt sig til Datatilsynet på baggrund af et spørgsmål i Folketinget fra Eva Kjær Hansen, som havde spurgt til billeder i lokalarkiver mht. GDPR.

Udvalget besluttede, at næste møde afholdes medio 2021.

